

Tele

PENSJONISTEN

Nr. 1 april 1978

ORGAN FOR TELEVERKETS PENSJONISTFORBUND Red. T. Opsann

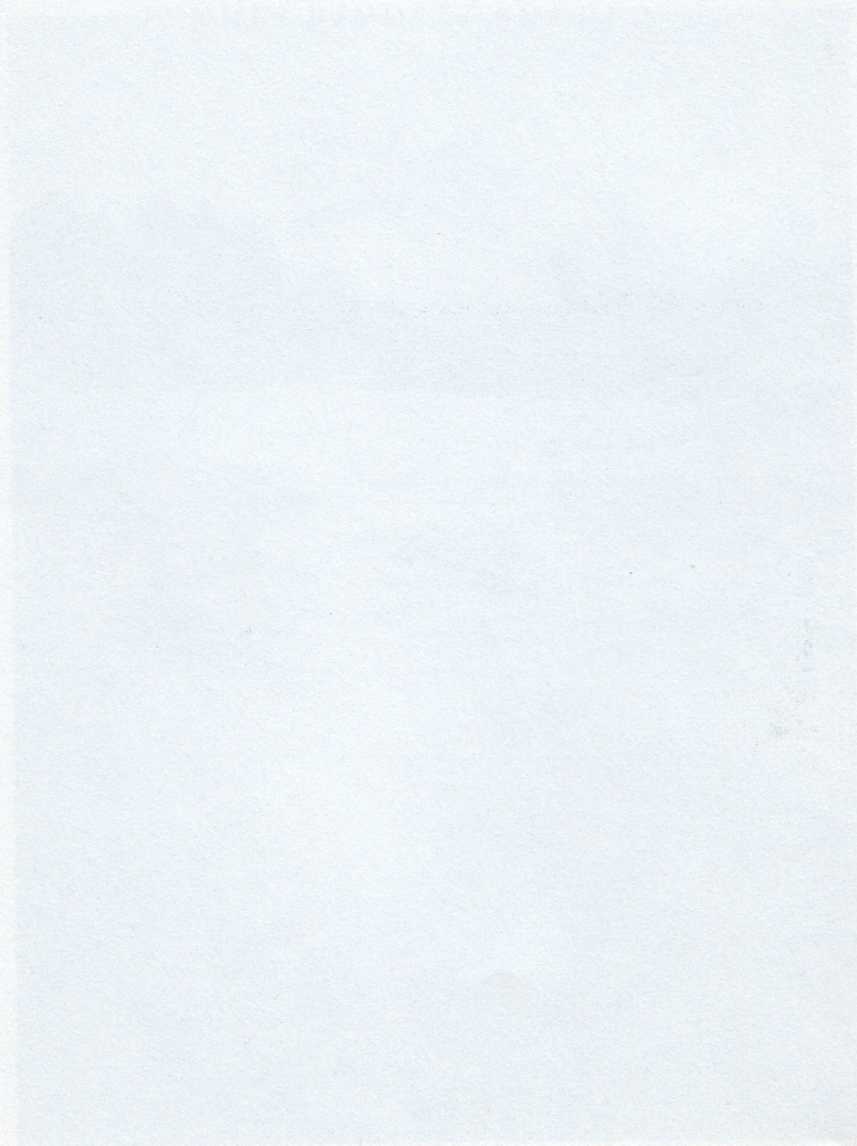
5. årgang

Bjørnsjøen, Nordmarka

Small, faint text lines, likely bleed-through from the reverse side of the page, located below the watermark.

Handwritten signature or text in blue ink at the bottom of the page.

Televerkets pensjonistforbund.

Pensjonistforbundet i Televerket har pr. i dag 9 foreninger, fordelt over hele Sør-Norge med Levanger i nord og Kristiansand S i syd.

Pensjonistforbundet er i stadig vekst, enkeltpersoner helt fra Kirkenes melder seg inn i forbundet, de føler at de må ha et holdepunkt, og det får de gjennom "Telepensjonisten". Avisa vår sendes land og strand rundt til gamle venner og kolleger, den forteller om livet i pensjonistforeningene, opplevelser på turer som arrangeres og en masse annet.

Det er mange som går rundt og tror at når du er pensjonist så er du ferdig med livet, da har du bare å kripe i hi og ikke vise deg ute i samfunnet mer. Nei, slik er det ikke, det er først nå livet begynner, en må etter beste evne forsøke å ta igjen noe av det en har forsaket i yngre år.

Det gjelder for oss alle å hjelpe hverandre, slik at vi kan få litt utbytte av den tiden vi har igjen.

Det er ofte en hører av uforstandige mennesker som en treffer, du er heldig du som er pensjonist, slipper å gå på jobben osv., osv. De vet ikke hva de snakker om, det å være pensjonist er ikke bare bare.

Kjære pensjonister fra Televerket, ser du en aldri så liten sjans til å danne en vennegruppe eller en forening der dette er mulig, vil forbundet så langt evnene rekker hjelpe til. De bestående forbund med tilsluttede foreninger, har plikt på seg til å hjelpe til å få dannet grupper eller pensjonistforeninger der dette lar seg gjøre. Telepensjonistene er i realiteten også en lønnsgruppe av statstjenestemenn som trenger beskyttelse på forskjellige områder. Hjelp til NTTF-, TMLF- og KTTL'ere!!!

Temo

Fra Televerkets Pensjonistforenings hobby virksomhet

Etter at vi fikk det fine treffrommet i Telekvartalet, mente styret at vi burde bruke stedet til hobbyvirksomhet om kvelden. Den 25.10.76 ble det derfor dannet en "syklubb" som fikk ganske god tilslutning både av kvinnelige og mannlige utøvere. Det arbeides med strikking, hekling og søm av finere korsstingsbilder. Vi har nå også begynt med "lærplastikk", og dertil har vi fått en god lærer. En av de mannlige knyttet et stort veggteppe som nå henger på treffrommet til glede for alle som vanker der.

Før jul 1977 holdt vi en utlodning av alle våre arbeider. Den innbrakte oss kr 5 000,-. Inntekten gikk til forskjellige menigheter og pleiehjem, og ved hjelp av menighetssøster eller sognepresten, ble det gitt til de trengende.

Også en sum gikk til "Fransiskushjelpen", som hver jul holder åpent hus for uteliggere og hjemløse. Vi håper å kunne hjelpe våre egne i landet hvert år.

Alle i klubben er jo pensjonister, men vi er glade for at vi ennå kan yte noe.

AE

Televerkets pensjonistforening, Oslo

avholdt årsmøte 25.01.78 i Teledirektoratets messe. Ca. 100 medlemmer var til stede. Det var valg på nestformann, sekretær, hjelpekasserer, 1 styremedlem og en varamann.

Styret for 1978 fikk følgende sammensetning:

Formann:	Terje Opsann
Nestformann:	Henry Olsen (ny)
Sekretær:	Elna Torgersen (ny)
Kasserer:	Olaf Aares
Hjelpekasserer:	Froydis Johannesen (ny)
Styremedlem:	Anna Sofie Herlofson
Styremedlem:	Birger Mathisen (ny)
Varamann:	Hjordis Marcussen (ny)
Varamann:	E. Storm Hermansen (ny)

Foreningen har i 1977 hatt et godt arbeidsår med flere aktiviteter samt 4 vellykkede turer i sommerhalvåret. I 1977 feiret foreningen sitt 20 års jubileum, Teledirektoratet og den lokale administrasjon var til stede med sine toppsjefer.

Birger Mathisen

Trondheim:

REFERAT FRA TELEPENSJONISTENES 8. ÅRSMØTE 23. FEBRUAR 1978 KL 1930 PÅ TELEMESSA

Formann John Halten ønsket forsamlingen vel møtt, og åpnet møtet med å minnes de av våre medlemmer som er gått bort siden årsmøtet 1977.

Halten påtok seg vervet som møteleder da det ikke kom fram noe forslag. Randi Johnsen ble valgt til årsmøtets sekretær.

Formannen refererte deretter dagsordenen:

1. Åpning
2. Konstituering, valg av møteleder og sekretær
3. Protokoller
4. Årsmelding v/sekretæren
5. Regnskap v/kassereren
6. Innkomne forslag
7. Valg: Varaformann, sekretær, 1 styremedlem, 2 varamenn, valgkomite 4 stk. og festkomite 3 stk.

Sekretæren gikk så over til referater fra medlemsmøte 26.01.78 og styremøte 08.02.78.

Kassereren redegjorde for siste års regnskap som ble godkjent uten merknad.

Så var det sekretærens tur til å referere i sin helhet årsberetningen for 1977 til og med 23.02.78. Samtlige referater ble godkjent uten merknad.

Formannen redegjorde for styrets beslutning om forhøyelse av kontingenten fra 01.01.78 med kr. 5,00 for både faste og støttemedlemmer. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Og så ble det kaffepause, og deretter tid for valget. Valgstyrets formann Peder Eliassen hadde papirene klare.

Varaformann Trygve Arnesen fraba seg bestemt gjenvalg, og fungerende sekretær Randi Johnsen som på årsmøtet 1977 ble valgt til 1. varamann, og som etter Bergljot Aspaas' død i juli ble overdratt ansvaret som sekretær fra høsten 1977, sa seg villig til å fortsette ytterligere 1 år som sekretær. Dette mente formannen ikke var helt korrekt etter loven som tilsier at valg av ny sekretær skal virke for 2 år. Dette er riktig nok, og Randi Johnsen ba om å få trekke seg, og henstilte til

medlemmene om å komme med nytt forslag til sekretær. – Valgstyrets formann mente imidlertid at man måtte kunne gå med på Randi Johnsens betingelse om å fortsette 1 år, og henstilte til formannen om å gjøre et unntak som fikk medlemmenes enstemmige tilslutning. Resultatet av valget ble da:

Formann: John Halten
Varaformann: Erling Moe (ny)
Kasserer: Odd Arestøl
Sekretær: Randi Johnsen
Styremedlem: Signe Nakstad (ny)
1. varamann: Alette Godager (ny)
2. varamann: Magda Eide

Valgkomite: Reidun Iversen, Margrethe Ellingsen, Andr. Nordtømme, Peder Eliassen.

Festkomite: Gunvor Eilertsen, Helga Jæger, Inga Hauan.

Referenter: Margrethe Ellingsen, Peder Eliassen.

Revisorer: Asmund Pedersen, Harald Skjerve.

Varamann: Arne Gjervan.

Styret i Trondheim pensjonistforening

Fra venstre: O. Arestøl – kasserer, J. Halten – formann, Randi Johnsen – sekretær, Tr. Arnesen – nestformann og Erl. Moe – styremedlem.

Formannen redegjorde til slutt for sommerens utflukter:

Sjøturen med kabelskipet "Tana" kan vi regne med.

I tillegg til forslag om dagstur til Selvaområdet ble Tydalstraktene med stopp på Vekterstua's nyrestaurerte restaurant anbefalt.

Styret skal undersøke begge alternativer nærmere.

Høstferien til Fefor Høyfjellshotell i Jotunheimen skulle nå være i orden. Stemningen var for 6-dagers tur, og vil starte fra Trondheim 9. september. – Siste tilbud fra hotellet er på kr. 120,00 pr. døgn, og med en del subsidiering skulle det bli en svært rimelig ferieuke.

Det ble enighet om å gå over til formiddagsmøter igjen. Det viser seg at mange kvier seg for å gå ut i mørke vinterkvelder.

Formannen John Halten avsluttet et vellykket årsmøte med å overrekke avtrappende varaformann i styret, Trygve Arnesen, en vakker blomsterbukett som takk for god innsats og hyggelig samarbeid.

Til stede var 31 medlemmer, og møtet sluttet ved 22-tiden.

Randi Johnsen

Hamar:

OPPRETTELSE AV TELEVERKETS PENSJONIST FORENING HAMAR TELEOMRÅDE

Televerkets Pensjonistforening, Hamar teleområde, ble stiftet på møte den 24. februar 1978.

Televerkets Pensjonistforbund var representert på møtet ved formann Terje Opsann.

Følgende styre ble valgt:

Formann:	Arne Steihaug
Nestformann:	Gunhild Øien
Sekretær:	Sigurd Harby
Kasserer:	Borgny Anderssen
Styremedlem:	Jenny Stensbak
Varamann:	Martin Granli
Revisorer:	Roald Bakken og Brynhild Tronsen.

Det ble vedtatt vedtekter for foreningen i samsvar med vedtektene for Televerkets Pensjonistforbund og øvrige pensjonistforeninger i Televerket.

Så snart vi får renskrevet disse vil de bli ettersendt sammen med medlemsfortegnelse.

Det ble tegnet 17 medlemmer på møtet.

Vi takker for at Terje Opsann fikk anledning til å være tilstede på stiftelsesmøtet og var oss behjelpelig med de forskjellige spørsmål som melder seg ved en slik anledning.

Vi håper på et godt samarbeide med Televerkets Pensjonistforbund.

Med hilsen

Arne Steihaug/formann

Sigurd Harby/sekretær

Redaksjonen anmodet de forskjellige pensjonistforeninger i Televerket om å sende bilde av sitt styre. Det er bare Trondheim og Kristiansand S som har etterkommet vår anmodning, vi håper at vi får flere neste gang.

Bergen:

BERGENSPENSJONISTENES SAMMENKOMSTER

Bergenspensjonistene begynte høstens treff i 1977 med å hylle vår "kaffetrekker" og ellers uunnværlig medlem av treffkomiteen, Alfred Arnesen, i anledning av hans 75-års dag. Stabell-Hansen holdt en slående tale på vers, og overrakte roser, og vi andre klappet vår tilslutning. Møtene har fortsatt som tidligere hver annen tirsdag, med god kaffe, rundstykker, trim, allsang, bridge, musikk som regel ved fru Øye, og forskjellige opplesere. Noen av medlemmene har fortalt fra utenlandsturer, f.eks. Anna Nilsen fra turen med "Aktive krigsdeltageres forening" til Storbritannia, og Sigrid Alvær fra en busstur til Sveits. Arnold Jakobsen har lest sin beretning fra vår egen Wien-tur. Fremmøtet har vært mellom 30 og 40, og stemningen har vært upåklagelig.

29/11-77 var det årets siste treff. Der møtte da 65 medlemmer, dvs. i tallet er innbefattet våre innbudte gjester kontorsjef Sunde i "Folkeferie" og reiseleder Magne Våg, og 5 "utenforstående" deltakere på Wien-turen. Formannen åpnet med en tale og ønsket velkommen. Menyten var lapskaus, husets gode kaffe og bløtkaker bakt av Johanne Sigurdsen. Jan Sunde takket for maten, og vi ommøblerte deretter rommet til en kinosal, for vi skulle se Drevelin Olsen og døtres film fra Wien. Fru Myrland viste filmen og kommenterte den levende og fornøylig. Hun hadde fått meget med og vi hygget oss ved å oppleve det på ny.

Så fulgte en kort film fra dagsturen til Alversund 6. oktober. Vi hadde hatt en festlig tur i strålende vær, og nytt oppholdet både innen- og utendørs. Til slutt viste hun en reprise av filmen fra Englandsturen i 1976. Den var uten kommentarer, så det var opp til deltakerne å kjenne stedene igjen – og det var det mange som gjorde. Hennes søster, fru Gundersen, spilte senere nydelig for oss, bl.a. en juleparafrese.

Før oppbruddet fra nok en hyggelig sammenkomst på Markeveien, fikk fru Helland i messen konfekt til seg og fru Krabbedal som takk for all velvilje og hjelp ved våre møter der.

Vi hadde vanlig medlemsmøte på Terminus 23/11-77. 47 var til stede. Etter åpning med en kort andakt av Alf Erichsen, leste sekretæren referater fra årets tidligere møter. Erichsen fortalte fra vårt Pensjonistforbunds årsmøte i Bergen 16. oktober, og leste utdrag av forbundssekretær Strøms referat fra møtet. Etter kaffepausen kåserte J. Stabell-Hansen om Jonas Lie, og avsluttet med å lese en av Lies småfortellinger "Hunnørnen". Som sedvanlig var der hyggelig prat og god stemning.

13/12-77 hadde vi julemøte på Chianti med henimot 70 deltakere. Formannen i arrangementskomiteen, A. Valland, ønsket velkommen, og da spesielt foreningens gjester: telesjef R. Husebø med frue, A. Nordal fra Velferden med frue, Kjellaug Berg fra KTTL, A. Bjørnsen fra NTTF, og E. Fagerholt fra TMLF. Aftenens toastmaster, J. Stabell-Hansen, ble presentert, og han leste en prolog som han hadde skrevet til festmøtet. Etter prologen sang vi en av de tre morsomme og treffende sangene som han også hadde forfattet. Serveringen begynte, og praten og stemningen steg i taket.

I pausen mellom første og annen gangs servering talte Alf Erichsen om Pensjonistforeningen og telesjef Ragnar Husebø fra og om Televerket i dag. Representantene fra de tre foreningene talte og overrakte blomster. A. Valland talte elegant for kvinnen – mannen fikk ingen tale, men skål og "lenge leve" ønsker. Etter måltidet takket A. Nordal for maten, og vi likte godt å høre at vi ville bli betenkt med bidrag også i 1978. Arne Sæle var en festlig ledsager på pianoet til sangene ved bordet.

Før kaffen ble det ryddet plass til å svinge seg i dans. To musikere fra Teleklang spilte fengende dansemusikk, og de spilte ikke forgjeves.

Alle hygget seg: ved dansen, ved allsang, ved å treffe andre som man kanskje sjelden ser, og ikke minst ved samvær med dem som er gode venner fra Markeveien og fellesturer.

Henimot midnatt skiltes vi med ønsket om god jul.

Solveig Telnes

Oslopensjonistenes sommerturer 1977

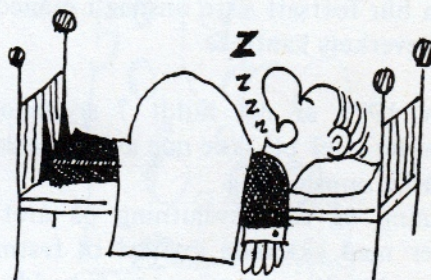
Den 8/6 startet vi opp med en dagstur til Hankø. Vi fikk litt skiftende vær, men stort sett bra, og ingen ble sjøsyke på turen over sundet. Der ute koste vi oss i den friske sjøbrisen og spaserte litt for å trimme bena og matlysten foran en bedre lunsj. Stemningen var god men tiden gikk bare så altfor fort. På hjemturen tok vi en avstikker for å besøke Erling Stordahl's hjemsted i Østfold. Et flott anlegg hvor alt var lagt til rette for å hjelpe de som har mistet sitt syn til å kunne se likevel. En fin og givende tur.

Den 12/6 var det på'n igjen. Nå gikk turen til Fefor. Det var fint vær men litt kjølig da vi startet med buss kl. 0800 om morgenen. Vi fikk en fin tur opp gjennom Gudbrandsdalen og var fremme ved 13-tiden. Etter behørig installering i Kongsstuen og andre stuer, kunne vi gå til et vel dekket lunsjbord som vi lot vederfares all rettferdighet. God mat, godt sommervær, og gode skogstier med ja-benker her og der, resulterte i godt humør og fin stemning fra 1. til 5. dag. Feforkampen som befinner seg 1 150m over havet ble besteget av opptil flere. Kosetunder om kveldene i salonger og på rommene bidro til å styrke godt vennskap og samhold. Det fine sommerværet fikk vi beholde hele tiden og dagene gikk bare så altfor fort. Etter frokost den 17/6 måtte vi forlate dette deilige stedet som gav samtlige et godt og kjært minne. Hjemtur i det samme fine været, et par kaffepauser underveis og så var vi i Oslo igjen. En fin tur og godt ledet ved vår kasserer Aares.

Neste post på programmet var St.Hanstur. Vi la fra kai kl. 2100 med båt fra A/S Båtservice og satte kurs for Vestfjorden. Kvelden var fin. Vi hadde musikk ombord og vi fikk kaffe underveis. I god stemning invaderte vi Brønnøya, danset på brygga og koste oss stort. Vi beundret alle de flotte båtene som var ute i samme ærend som oss. Ute for å innånde og konsumere denne rent spesielle stemningen som følger med en midtsommernatt på sjøen. Alle bålene og alle rakettene gjorde det hele til en eventyrkveld. Godt fornøyd etter en prikkfri hjemtur skiltes vi på brygga med takk for i kveld og vel møtt igjen.

Etter en pust i bakken møttet vi igjen den 10/9 for å gjeste Jugoslavia. Vi fløy fra Fornebu til Dubrownik hvor en buss tok oss videre til Hotel Montenegro, ca. 3 km syd for badebyen Budva. Bussturen tok et par timer gjennom vekslende terreng for en stor del med utsikt over Adriaterhavet. Vi var også denne gangen heldige med været og hadde en fin fly og busstur. Så var det innkvarteringen. En del var uheldige og ble plassert i et anneks (som i følge brosjyren ikke var anneks) hvor flere av rommene var mindre bra, for å si det pent. Dette ordnet seg nå etter hvert med overflyttinger til "hovedbolet", men var selvsagt meget ubehagelig for de uheldige. Maten vi fikk var jo uvant kost for oss nordboere og forårsaket mave-trøbbel for en del. Men om ikke alt klaffet 100% innendørs, så hadde vi det fint ute. Tempen var behagelig i luft og vann. Vi badet i en herlig bukt med klart og salt vann og solte oss på en flott sandstrand. Vår fortreffelige guide Astrid het hun, inviterte til flere turer under vårt opphold. Rundtur i Montenegros fjell med besøk i byene Kotor og Titograd, 25 hårnålsvinger da vi skulle fra godt over 1 000m og ned til havet igjen, markedstur og fisketur, besøk i en spøkelsesby og ikke å forglemme våre turer til den gamle by i Budva med marked, små trattori'a og uanede muligheter for anvendelse av våre dinarer.

Det var en opplevelse det hele, på godt og vondt. Spøkelsesbyen vi fikk se var ikke hyggelig. Forholdene på hotellet kunne vært bedre, men vi fikk også se mye vakkert. En imponerende natur og møtet med vennlige mennesker. Jeg tror samtlige var fornøyd da vi ca. 6 timer forsinket fra Dubrownik kom til Gardermoen midt på natta og litt senere til Oslo. Et minne rikere om liv og levnet i et annet land, og ved ettertanke kunne vi konstatere hvor godt vi har det her hjemme.

Vel blåst.

245 pensjonister var med på turene og takker styret for opplegget.

Piestro.

Kristiansand:

Kristiansand S pensjonistforening

Årsberetning for 1977

Televerkets pensjonistforening Ch., som ble startet i februar 1976, er kommet gjennom sine to først år uten vansker. Oppslutningen på møtene har vært ganske bra.

Styret har i året som er gått bestått av:

Formann:	H. H. Guttormsen
Nestformann:	O. Andersen
Styremedlem:	N. Myhr
Kasserer:	G. Jansson
Sekretær:	B. Hveem

Formannen deltok i Forbundets årsmøte som ble holdt i Bergen i oktober. Forskjellige foreningssaker ble da drøftet og vil etter hva vi fortår, arbeides videre med.

Også i 1977 har vår forening fått tilskudd til driften fra Televerkets Velferdsfond.

I løpet av året har vi fått fast kontor med nødvendig utstyr i Teleområdets administrasjonsbygg. Her kan vi holde våre styremøter og forefallende kontorarbeid. Møtedagen blir fortsatt siste onsdag i måneden, og vi møtes i Televerkets kantine.

I løpet av 1977 er det holdt 7 styremøter og 8 medlemsmøter. Det ble ikke noe av de planlagte turer grunnet dårlig oppslutning.

Til erstatning og som avslutning på året ble alle medlemmer med ektefelle invitert til festmiddag på Odd Fellow den 30. november, og vi hadde en meget vellykket kveld.

Møtene hadde som nevnt vært ganske godt besøkt, og underholdningen varierte fra Sørlandsfilm, Safari, kåseri med slides om stell av villahager, sang og musikk osv.

I det hele hyggelig samvær med kaffekos og vårt spesielle kveldslotteri som er meget populært og støtter økonomien godt.

Olav Andersen/formann

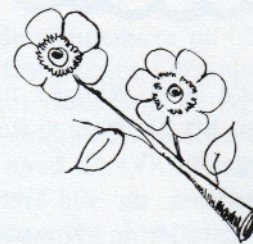
Beth Hveem/sekretær

Det nye styret i Kristiansand pensjonistforening ser nå slik ut:

Formann:	Olav Andersen
Nestformann:	Olav Friestad
Kasserer:	Gudny Jansson
Sekretær:	Beth Hveem
Styremedlem:	Jenny Friestad
Varamenn:	Amalie Aslaksen Henriette Tønnesen Math. Detloff Gundersen
Revisorer:	Nils Myhr Sigurd Svendsen

Programmet for året blir, etter forslag, 7 månedlige medlemsmøter og en eller 2 dagsturer i løpet av sommeren.

Olav Andersen

Styret i Kristiansand S pensjonistforening

Fra venstre: Beth Hveem – sekretær, Olav Friestad – nestformann, Jenny Friestad – styremedlem, Gudny Jansson – kasserer og Olav Andersen – formann.

Drammen:

REFERAT FRA ÅRSMØTET

Pensjonistforeningen
Drammen teleområde

Årsmøtet ble holdt i Telehusets messe i Drammen 15. februar 1978 kl. 1830. Til stede var 22 av våre medlemmer.

Formannen ønsket de frammøtte velkommen, og gav en oversikt over de saker som årsmøtet skulle behandle.

Årsberetningen som var sendt ut til alle våre medlemmer, ble godkjent uten bemerkninger. Likeledes ble regnskapet som ble framlagt i revidert stand, enstemmig godkjent.

Følgende stod i år på valg: Formann, kasserer, styremedlem, sekretær, revisor.

Styret ser nå slik ut:

Formann:	Rolf Pedersen, gjenvalgt
Nestformann:	Einar Fyrand
Sekretær:	Hans Bjonnes, ny
Kasserer:	Ragnhild Olsen, ny
Styremedlem:	Elna Helgerud, ny
Revisor:	Emma Johansen, ny
Valgkomite:	Marie Kløve, Gyda Slottfeldt Ellingsen Sigrid Carlsen.

Formannen takket de utgående av styret for godt samarbeid og ønsket de nye vel møtt.

Etter en pause med deilige snitter og kaffe, foregikk utlodningen som innbrakte noen ekstra kroner i kassen vår.

Årsmøtet ble avsluttet ca. kl. 2100.

Sekr.

Fra pensjonistforeningen, Drammen teleområde

Vårt første møte i vinterhalvåret 1977 ble holdt i messen i Telebygget 2. november. 28 medlemmer hadde våget seg ut i høstmørket, så det var en ganske stor forsamling.

Formannen ønsket velkommen.

Fru Eriksen hadde som vanlig dekket bordene og kokt god kaffe.

Vår faste leverandør "go-mat" hadde levert sine velsmakende snitter. To gavekort til utlodning fulgte med.

Aftenens underholdningstema var om gull, sølv og edle stener. Gullsmed Horgen er en fagmann på det området. Han fortalte enkelt og greit om de edle metallers legering, behandling og vedlikehold.

For damene var det bra og bli minnet om hvordan smykker skal brukes og holdes rene og pene. Ringer med diamanter og fine stener var det lurt å ta av under husarbeid. Gullsmeden hadde erfart at slike småsaker somlet seg bort i julekakedeigen. Så vet vi det hvis vi finner en hard diamant i bakkelsen.

Vi fikk også vite at det meste av diamantforekomstene i verden går til industrien. Til boringene i Nordsjøen brukes massevis av diamantspisser for å finne den dyrebare oljen vår.

Etter en lang og hyggelig spisepause, var det loddsalg. Gullsmeden hadde også med noen små pakker, så spenningen var stor. Loddsalget foregikk under full musikk. Einar Johansen underholdt med "husker du" - melodier på pianoet, og da nynnnet vi med og mintes de unge dager.

Vi har det riktig hyggelig når vi er sammen, og vi tror at flere medlemmer ville komme hvis møtene kunne holdes tidligere på dagen. Mange er avhengige av buss eller tog. Det er bedre å få det til å passe inn om dagen. Derfor er det vårt fromme ønske å få "et sted å være" i Telebygget.

Cari/sign

MER FRA KRISTIANSAND

Pensjonistforeningen, Kristiansand teleområde, har hatt mange hyggelige møter med forskjellig underholdning og kos over kaffekoppen.

Våre to planlagte turer som var tilrettelagt for sommeren, ble det dessverre ikke noe av, for hvor skal man i grunnen reise hen. Vi bor jo midt i ferieparadiset hele tiden.

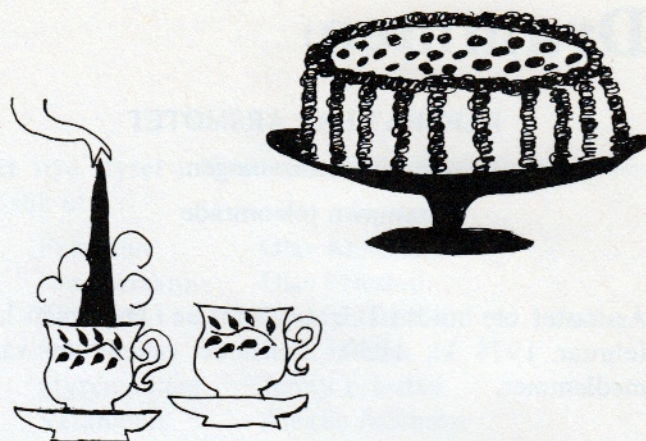
Til avslutning på årets møter ble alle medlemmer med ektefelle, representanter for Televerket og alle personalforeningene innbudt til festmiddag i Odd Fellowgården den 30. november.

Tilslutningen var på topp, og ca. 50 festkledde damer og herrer var samlet rundt et nydelig dekket middagsbord.

Formannen ønsket i sin vanlige humørfylte stil alle hjertelig velkommen, spesielt de langveisfarende medlemmer og innbudte gjester. De fikk alle sin hjertelige takk for velvillig hjelp og assistanse i oppstartingsfasen av avdelingen her nede.

Uheldigvis sviktet husmusikken i siste øyeblikk, men etter et par flamlende forsøk på å angi tonen, ble velkomstsangen desto mer vellykket.

Alle våre damer fra 60 til langt over 80 ble hjertelig

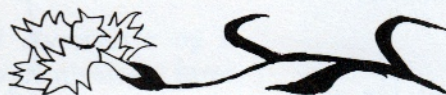
hyllet for sin innsats i Televerket, og ikke minst for godt fremmøte til våre månedlige møter.

Etter middagen samlet vi oss rundt "Bingobollen" med "Mjød" og lesket våre ganer. Innimellom hadde vi til underholdning sang og musikk, og byens kjendis, imitator og altnuligmann innen faget lettere underholdning, fikk latteren på gli.

Da så kaffen ble servert og bløtkaken kom på bordet, gikk praten om gamle minner og "husker du" så det ble vanskelig selv for formannen å komme til orde.

Vi fikk en meget hyggelig aften, og med formannens takk og ønske om "god jul" og "godt nytt år" ble festen avsluttet for denne gang.

Med hilsen fra styret
O. Andersen

DU SKA ITTE TRØ I GRASET

*Du ska itte trø i graset.
Spede spira lyt få stå.
Mållaust liv har og e mening
du lyt sjå og tenke på.
På Guds jord og i hass hage
er du sjøl et lite strå.*

*Du ska itte røre reiret,
reiret er e lita seng.
Over tynne bån brer erla
ut sin vare varme veng.
Pipet i den minste strupe
ska bli kvitring over eng.*

*Du ska itte sette snuru
når du sir et hara-spor.
Du ska sjå deg for og akte
alt som flyg og spring og gror.
Du er sjøl en liten vek en,
du treng sjøl en storebror.*

Einar Skjæraasen

Vårviser

De'r linnevær i skogen,
det pipler tå gren,
det varmer om hjarte
og tiner kring sten.
Kom inn-år me' jente,
no er du så pen.

Det følger e vise
med vær og med vind:
Kom inn-åt me' jente,
med blømkjakan din.
Det smalar i isen,
det smelter og rinn.

Det blanker i vatten
og blinker i tårn.
En blåveis har vakne,
i barflekken står'n.
Kom inn-åt me' jente,
for no er det vår'n.

Einar Skjæraasen

Generelt om eldres velferd og trivsel.

Ved siden av hjemmehjelp og hjemmesykepleie spiller velferds- og trivselstiltak en stadig større rolle. Denne type av sosial service har fått en stor variasjonsbredde, og den omfatter tilbud til såvel de yngre som de eldre av pensjonistene. Komitéen vil i det følgende inndele virksomheten i to hovedgrupper, kap. 9 om velferdstiltak (hygiene, rengjøringstjeneste, matservice m.v.) og kap. 10 om trivselstiltak (transporttjeneste, reiser og ferieopphold, kursvirksomhet m. v.). Mellom disse to grupper går det ikke noen skarp grense, og Komitéen vil først behandle en del spørsmål som er felles.

OM FORMÅLET MED VELFERDS- OG TRIVSELSTILTAK

De ulike tiltak for hjemmeboende eldre har hittil vært mer preget av å yte hjelp og støtte enn av å forebygge sosiale og psykiske problemer. Dette er forståelig og rimelig, idet praktiske og kontaktmessige vansker i den eldre befolkning ofte er iøynefallende og ikke kan eller bør neglisjeres. Like viktig er imidlertid at vi gjennom en kartlegging og analyse av de problemer som foreligger, søker å finne fram til årsaksfaktorer, for derved å kunne forhindre eller redusere en del av problemene.

Det finnes ingen oppskrift på trivsel og veltilpassethet verken i alderdommen eller i noe annet livsavsnitt. Men vi vet at faktorer som helse, økonomi, boligmessige forhold og mulig-

het for praktisk hjelp og medmenneskelig kontakt er essensielle i denne sammenheng. Innen hvert av disse felter av eldreomsorgen arbeides det i dag iherdig. Imidlertid er det som oftest slik at tiltakene settes inn først når problemene har oppstått og kanskje ført til at den eldre i større grad enn nødvendig er blitt avhengig av samfunnets hjelp. Helsemessige forhold er behandlet i kap. 6, og Komitéen skal her bare peke på et par synspunkter m. h. t. økonomi og boligmessige tiltak.

Det er alminnelig enighet om at pensjonisten må være sikret et økonomisk nivå som setter ham i stand til ikke bare å dekke helt livsnødvendige behov, men også i størst mulig utstrekning innebærer at han kan kjøpe seg varer og tjenester på linje med den yrkesaktive. Det er imidlertid viktig å ha klart for seg at en heving av pensjonene ikke nødvendigvis fører til at behovet for sosiale tiltak reduseres. Det hjelper lite om pensjonisten sikres kjøpekraft, dersom de varer og tjenester han ønsker ikke er til salgs, m. a. o. ikke eksisterer. En hensiktsmessig sosialpolitikk må derfor i tillegg til å bedre pensjonistenes økonomiske kår, også gå inn for å etablere de tjenester eldre mennesker har behov for å kjøpe. Et vesentlig spørsmål i denne forbindelse er i hvilken form en overføring av midler til eldre skal skje, hvor meget som bør gis i form av høyere pensjon og hvor meget som bør formidles gjennom subsidierte tiltak.

Pensjonister som påtar seg ansvar for klubber og aktivisering. Styret i Seniorklubben samlet i hallen i Nasjonalforeningens Alderssenter i Oslo.

Konklusjonen må være at det foreløpig ikke kan være tale om noe enten-eller. En del av de tiltak som er aktuelle for den eldre del av befolkningen, vil være så kostbare at de ikke fullt ut kan dekkes ved betaling fra de eldre selv. Dette betyr imidlertid ikke at tiltakene bør være gratis. Tvert imot bør vi tilstrebe at de eldre betaler for den service de får i den utstrekning de makter. Ikke minst er dette av stor betydning for den enkeltes opprettholdelse av selvrespekt og følelsen av «å betale for seg» — i motsetning til å tape sin status fordi man er en som samfunnet må ta seg av. Selv en nominell betaling for enkelte tjenester er av betydning som motvekt mot en tyngende følelse av avhengighet og takknemlighet.

Boligtiltak må også legges opp med tanke på å gi mulighet på den ene side for en selvstendig og individuell livsførsel — på den annen side for trygghet, støtte og kontakt. En lettstelt, tidsmessig og rimelig bolig er således ikke tilstrekkelig dersom ikke forholdene for øvrig er lagt slik til rette at beboerne har mulighet for regelmessig og god kontakt med venner, naboer og familie.

Den primære aldring — den uavvendelige aldringsprosessen vi alle gjennomgår — medfører ikke nødvendigvis en psykisk eller fysisk reduksjon slik at den enkelte automatisk får behov for en rekke sosiale tiltak. Mange vil

i alderdommen fortsatt kunne opprettholde en forholdsvis selvstendig livsførsel, eventuelt med noen støtte av familie og venner, og et minimum av sosiale hjelpetiltak. Men sykdom, harde livsvilkår og uheldige miljøfaktorer vil for andre bidra til en gradvis reduksjon og sviakt i evnen til å ta seg av dagliglivets gjøremål og opprettholde nødvendig kontakt med andre mennesker.

Service for hjemmeboende eldre omfatter dels tiltak organisert utelukkende eller primært for eldre, slik som f. eks. en del av tiltakene ved en helse- og velferdssentral. Dels dreier det seg om tiltak som i større grad også nyttes av yngre syke og uføre, tiltak som f. eks. hjemmesykepleie og hjemmehjelp.

For å møte de mangeartede behov hos hjemmeboende eldre må det organiseres et omfattende og fleksibelt system av servicetilbud. Kontaktfremmende tiltak, fritids- og hobbyvirksomhet må planlegges med sikte på en aktiv medvirken av deltakerne både når det gjelder opplegg og gjennomføring av et program eller en virksomhet. Dette betyr ikke at man går inn for å skape en spesiell type aktive og utadvendte eldre. De som trives best ved passivt medlemskap i en klubb eller gruppe har til enhver tid krav på å få fortsette med en kontaktform de foretrekker. Vanligvis er det denne gruppen som har de beste trivselsmuligheter hva sosialt samvær angår. Men det

er like viktig at de som ser en utfordring i å påvirke utviklingen, de som ønsker å påta seg ansvar, tillitsverv og oppgaver, får sine behov dekket.

Tiltak og tilbud vil således spenne over et vidt register fra rent praktisk hjelp og til tilretteleggelse av forholdene slik at den enkelte kan få bruke evner og ferdigheter, dyrke sine interesser og utvikle seg også i eldre år.

Komitéen vil i det følgende beskrive de enkelte tiltak som bør inngå i en plan for tjenester og tilbud. Få av tiltakene vil være aktuelle for alle over en viss alder. Men i lokalsamfunnet, innen den enkelte kommune eller deler av en større kommune, vil det alltid være noen som har behov for de ulike tiltak.

OPPSØKENDE VIRKSOMHET. OPP- LYSNINGS- OG KONTAKTTJENESTE

Problemet med å nå den enkelte bruker med opplysning om tiltak, ytelser og tilbud, er særlig stort innen eldreomsorgen. For det første dreier det seg om ytelser som formidles gjennom ulike organer, f. eks. sosialkontor, trygdekontor og frivillige organisasjoner. Det te medfører i praksis at en eldre kan risikere en forvirrende vandring fra det ene kontor til det andre. Dernest kreves det for visse tiltaks vedkommende at den eldre må fylle ut et mer eller mindre omfattende skjema. Dette byr undertiden på store vansker både når det gjelder å tolke spørsmål og formulere svar. Skrøpeligheit, nedsatt førlighet, dårlig syn og hørsel kan gjøre sitt til at pensjonisten resignerer overfor disse vanskene og lar mulighetene gå fra seg til å gjøre livet lettere og mer meningsfylt. Det initiativ som er nødvendig for å holde seg a jour med nye tiltak og det pågangsmot som skal til for å skaffe seg adekvate opplysninger, avtar også med årene. For mange eldre kommer dessuten i tillegg at det å skulle nytte «helse- og velferdstiltak» gjennom offentlige eller private organer, er noe nytt i deres tilværelse, noe som betinger en omstillingsprosess.

Det produseres og formidles i dag atskilleg opplysningsmateriale gjennom Rikstrygdeverket, den enkelte kommune, radio, TV og presse. I 1971 utga Rådet for eldreomsorgen i samarbeid med Sosialdepartementet, Nasjonalforeningens gerontologiske institutt og Statens informasjonstjeneste brosjyren «Å være pensjonist». Brosjyren gir en kort oversikt over tilbud staten har til eldre. Den er hittil solgt i 120 000 eksemplarer, vesentlig til kommuner, som har delt den ut til pensjonistene. Selv om «Å være pensjonist» gir nyttig informasjon, vil pensjonisten likevel trenge tilleggsopplysninger for å være orientert om tjenester på sitt hjemsted. Dette be-

hovet blir i stadig større utstrekning dekket ved at kommunene utgir foldere eller brosjyrer over tiltak og tjenester.

Opplysningsvirksomheten gjennom sentrale organer, aviser, radio og fjernsyn er absolutt nødvendig. Det samme gjelder opplysningskrifter utarbeidet av kommunene. Men full sikkerhet for at den enkelte eldre er tilstrekkelig informert, kan vi bare få ved personlig kontakt — gjennom oppsøkende virksomhet. De spørsmål som reiser seg i denne forbindelse er hva slags opplysningsmaterieil det er behov for, hvordan dette skal formidles og hvilke instanser som skal ha ansvaret for at den enkelte pensjonist er tilstrekkelig informert til enhver tid.

Den informasjon pensjonisten har behov for er vesentlig av to typer — generell informasjon om pensjonisttilværelsen med henblikk på hensiktsmessig kosthold, betydning av personlig hygiene og aktivitet og informasjon om hjelpemidler for funksjonshemmede. Den andre typen informasjon gjelder sosiale rettigheter og tilbud. Utarbeidelse av opplysningsmaterieil om spørsmål i tilknytning til aldring og alderdom må være en oppgave for sentrale organer som Sosialdepartementet, Rådet for eldreomsorgen, Fellesutvalget for forberedelse til pensjonsalderen, Norsk gerontologisk institutt og frivillige organer som arbeider innenfor eldreomsorgen. Med tanke på å ta opp uløste oppgaver og unngå overlapping på dette felt, bør ansvaret for koordinering av opplysningsvirksomheten på sentralt plan i fremtiden legges til ett bestemt organ, f. eks. Kontoret for eldreomsorg i Sosialdepartementet eller til Norsk gerontologisk institutt. Koordineringsorganet må også pålegges å utarbeide årlige oversikter over den litteratur som foreligger på området. Det må legges stor vekt på å spre opplysningsstoffet både gjennom offentlige og private organer. Et effektivt tiltak i denne sammenheng er de annonseserier Statens informasjonstjeneste har i de større aviser.

Opplysninger om tilbud på lokalt plan må nødvendigvis utarbeides og distribueres lokalt. Innenfor den enkelte kommune er det også behov for et koordinerende organ med ansvar for opplysnings- og kontaktvirksomhet overfor eldre. Ved 67-års alder bør enhver pensjonist få skriftlig orientering om sine sosiale rettigheter i statlig regi og om de tiltak og tilbud som finnes i bostedskommunen. Etter lov om sosial omsorg (se også kap. 15) er Sosialstyret pålagt å drive opplysningsvirksomhet og gi «råd og veiledning til den som trenger det for å bli selvhjulpel eller for å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon».

I merknader til de enkelte paragrafer frem-

Personlig kontakt gjennom hjemmebesøk.

hever departementet bl. a. at «Sosialstyret skal være et aktivt organ»... og at eldreomsorgen «bør få bred plass». Sosialstyret er således ansvarlig for å informere den enkelte alderspensjonist — ikke bare de som henvender seg til sosialkontorene, men enhver som har nådd pensjonsalderen. Opplysning om tiltak og muligheter for eldre på lokalt plan må omfatte samtlige tiltak i offentlig og privat regi. I tillegg til direkte henvendelser til pensjonistene, har sosialkontorene mange muligheter til å gjøre sine tjenester kjent: De viktigste er kunngjøring i lokalpressen og kringkastingens distriktsprogrammer, formidling gjennom praktiserende leger, helsesøstre, sykehus og trykdekantor. Andre viktige kontaktledd er hjemmesykepleiere og hjemmehjelpere.

Det er i første rekke de frivillige organisasjonene, som — med basis i helse- og velferdssentralene — har drevet systematisk oppsøkende virksomhet blant eldre. De sentraler som har etablert slik virksomhet har register over alle eldre innen vedkommende distrikt. Registeret blir holdt a jour gjennom døds- og flyttemeldinger. Når den enkelte blir alderspensjonist får vedkommende en innbydelse til helse- og velferdssentralen. Innbydelsen følges senere opp med et besøk hos dem som ikke har svart (registreringsbesøk). Tallopgaver fra Oslo-sentraler viser at det største antall nye klienter kommer etter hen-

visning fra andre, d. v. s. familie, venner, sykehus o. s. v. Erfaringer fra Oslo-sentralene tyder på at det er hensiktsmessig å sende innbydelse ved inntrådt pensjonsalder, gjenta utsendelsen på et senere tidspunkt, f. eks. 2—3 år senere og først da følge opp innbydelsen med et registreringsbesøk. Gerontologisk institutts statistikk fra Uranienborg/Homansbyen sentral i årene 1966—1970 viser at gjennomgående er 66 prosent av klientene over 75 år. Det er spesielt aldersgruppen 75—84 år som nytter helse- og velferdssentralene. I en undersøkelse foretatt av Instituttet i 1968, «Levekår og behov for tiltak blant en gruppe eldre 80 år og over», var en av konklusjonene at det er nødvendig å vie spesiell oppmerksomhet til aldersgruppen over 80 år ved regelmessig å kontakte og informere dem om sentralens virksomhet.

Særlig etter at aldersgrensen er satt ned til 67 år, er det liten grunn til å legge opp en oppsøkende virksomhet til alle «nye alderspensjonister». Den oppsøkende virksomhet må tvert imot planlegges med sikte på at de begrensede personellressurser settes inn der det antas å være spesielt behov for personlig kontakt.

Ansvar for at det foretas registrering og gjennomføres en systematisk oppsøkende virksomhet tilligger Sosialstyret. I byer og tettsteder hvor det er opprettet helse- og vel-

ferdssentraler, er det vanligvis hensiktsmessig å delegere ansvaret til disse institusjoner, evt. til andre organer. I grissgrendte strøk må det, for å få gjennomført disse oppgaver, etableres et effektivt samarbeid med helsemyndighetene, i første rekke helsesøster. Uansett hvilke organer som foretar den oppsøkende virksomhet, må det være klart at Sosialkontoret har ansvaret for at den blir gjennomført.

Effektiviteten av registrerings- og kontaktarbeid avhenger av at det utføres av kvalifisert personell. Når den oppsøkende virksomhet tar sikte på en mer omfattende rådgivning og sosialmedisinsk vurdering av dem som besøkes, bør virksomheten helst utøves av sosionom eller sykepleier. Det er imidlertid lite realistisk å regne med at mangelen på sosionomer og sykepleiere vil bli avhjulpet med det første. Dessuten vil en stor del av den oppsøkende virksomhet ligge vel til rette for husmødre og pensjonister forutsatt at disse får den nødvendige opplæring og arbeider under kyndig ledelse. Forholdene må derfor legges til rette for dem som ønsker å kvalifisere seg for deltidsarbeid innen oppsøkende virksomhet.

Komitéen har hittil omtalt ulike former for informasjon som det er behov for, og fremhever Sosialstyrets ansvar, samt de formidlingskanaler som bør benyttes. Departementet har overfor sosialstyrene pekt på at det «ved siden av skriftlig informasjon er behov for menneskelig og personlig orientering». Videre uttaler departementet at det «er en av Sosialkontorets sentrale oppgaver å sørge for at

sosial informasjon når ut til alle som trenger det». Som nevnt har det vært en betydelig innsats innen opplysningssektoren, både fra sentralt hold og på det kommunale plan. Komitéen mener likevel det er behov for øket innsats på dette felt og foreslår at departementet anmodes om å overveie konkrete tiltak, herunder utarbeide retningslinjer for å intensivere den oppsøkende virksomhet med sikte på å informere alderspensjonister om rettigheter og tilbud om service. Det bør overfor kommunene (sosialstyrene) presiseres at full utnyttelse av helse- og velferdspersonell i opplysningstjenesten overfor pensjonister, er avhengig av at dette personell til en hver tid holdes informert om utvikling og tiltak innen eldreomsorgen. Spesielt gjelder dette informasjonsvirksomhet overfor leger, sykepleiere, hjemmehjelpere og andre som har direkte kontakt med eldre.

Komitéen vil videre tilrå at departementet snarest utreder spørsmålet om korttidsopplæring av personell som skal foreta oppsøkende virksomhet blant pensjonister. Kursvirksomheten bør innpasses som et ledd i voksenopplæring og desentraliseres til de enkelte kommuner eller regioner. Representanter fra pensjonistforeninger og private organisasjoner bør stimuleres til å delta i kursvirksomheten. For øvrig viser vi til kap. 14.

Forutsetningen for den praktiske gjennomføring av oppsøkende virksomhet bør uten unntak være at den koordineres og ledes fra én instans innen den enkelte kommune.

MELD DEG INN I TELEVERKETS PENSJONISTFORBUND

Forbundet gir deg opplysninger gjennom sirkulærer om hva du får i pensjon ved lønnsreguleringer m.v.

Her møter du venner og kolleger, oppfrisker gamle minner fra tidligere år. Ved siden av har vi gode underholdningskvelder. Vi driver også reisevirksomhet til inn- og utland.

Ta kontakt med din lokale forening eller skriv direkte til Televerkets pensjonistforbund, Kongens gate 21
Oslo 1

INNMELDINGSBLANKETT

TELEVERKETS PENSJONISTFORBUND
Kongens gate 21, OSLO 1

Etternavn:	Fornavn:
Fødselsår:	Dato:
Adresse:	Telefon:

Jeg melder meg inn i Televerkets pensjonistforbund

Dato 19

.....
Underskrift